

**Uchwała Nr 312/XLII/18
Rady Miejskiej w Żurominie
z dnia 26 marca 2018 r.**

**w sprawie: przyjęcia 3 - letniego gminnego programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście
Żuromin na lata 2018- 2021.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art.179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz.697 z późn. zm.) Rada Miejska w Żurominie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Żuromin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ**
lic. Barbara Michalska

Uzasadnienie

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz.697 z późn. zm.) obliguje samorząd gminny do opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 w/w ustawy.

Przyjęcie „Programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021” stanowi kontynuację działań dotychczas realizowanych, mających na celu przede wszystkim wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Ponadto, niektóre działania zostały zmodyfikowane i dostosowane do obecnie występujących potrzeb i obowiązujących przepisów prawa.

Program ten jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji. Wieloaspektowa praca z rodziną naturalną, ochrona odpowiedniego poziomu życia rodziny oraz rozwój specjalistycznego wsparcia pozwoli na ograniczenie umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wspólne działania podmiotów i instytucji realizujących zadania, dotyczące pomocy dziecku i rodzinie pozwolą na uzyskanie założonych rezultatów programu.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ**

Ilc. Barbara Michalska

Załącznik do Uchwały Nr 312/XLII/18
Rady Miejskiej w Żurominie
z dnia 26 marca 2018 r.

**PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE I MIEŚCIE ŻUROMIN
NA LATA 2018 - 2021**

Żuromin 2018

SPIS TREŚCI	2
ROZDZIAŁ I	3
1. WPROWADZENIE.....	3
2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	5
3. OKRES REALIZACJI PROGRAMU.....	6
ROZDZIAŁ II	6
CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY I MIASTA ŻUROMIN I NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE.....	6
ROZDZIAŁ III	10
1. SYSTEM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY I MIASTA ŻUROMIN.....	10
2. OBSZARY WSPARCIA RODZINY.....	11
2.1 ASYSTENTURA RODZINNA.....	11
2.2 PRACA SOCJALNA I ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	13
2.3 ŚWIADCZENIA RODZINNE I WSPARCIE, WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN " ZA ŻYCIEM"	15
2.4 ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO.....	16
2.5 RZĄDOWY PROGRAM RODZINA 500 PLUS.....	16
2.6 OGÓLNOPOLSKI PROGRAM KARTA DUŻEJ RODZINY.....	17
2.7 MIEJSKI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.....	17
2.8 MIEJSKO-GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŻUROMINIE	18
2.9 PLACÓWKI OŚWIATOWE I INNE JEDNOSTKI DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECKA I RODZINY.....	20
ROZDZIAŁ IV	23
1. CEL STRATEGICZNY I CELE SZCZEGÓŁOWE „PROGRAMU” ORAZ WYNIKAJĄCE Z NICH DZIAŁANIA.....	23
2. ADRESACI „PROGRAMU”.....	28
3. DYREKTYWY ODDZIAŁYWANIA WOBEC RODZIN.....	28
4. EFEKTY REALIZACJI „PROGRAMU”.....	29
5. ZASOBY I PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI „PROGRAMU” ORAZ INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE.....	30
6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIE „PROGRAMU”.....	31
7. EWALUACJA I MONITORING „PROGRAMU”.....	31
8. PODSUMOWANIE.....	31

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Podstawą opracowania “Programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021” są założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.). Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

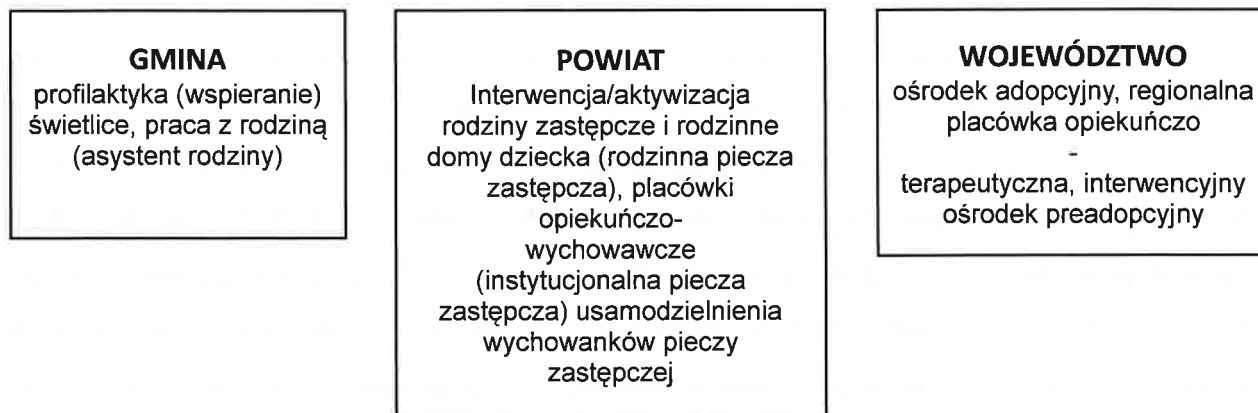
Niniejszy dokument przygotowany został przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie zgodnie ze stosownymi regulacjami prawnymi w oparciu o dane własne i innych instytucji i **jest kontynuacją programów realizowanych w latach 2012-2015 oraz 2015-2018 przyjętych przez Radę Miejską w Żurominie. Przy tworzeniu “Programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021”, w wyniku analizy dostępnych danych uwzględniono zapisy ewaluacji dotychczasowego “Programu”, będącej elementem monitoringu jego realizowanych założeń. Dokonano ewaluacji celów i działań oraz dostosowano zapisy “Programu” zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, by zapewnić jeszcze bardziej skuteczną pomoc dla rodzin, mających problemy opiekuńczo-wychowawcze. W obecnym “Programie” uwzględniono obowiązujące od 2016 r. nowe zadania jakie realizuje Gmina tj. związane z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz.1851 z późn. zm.) oraz jakie realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, tj. związane z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r.o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860).**

Gmina jest pierwszym i najważniejszym elementem systemu wspierania rodziny i powinna zapewnić wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak aby mogła poradzić sobie ona z trudnościami. Obowiązek wspierania rodziny i podejmowania działań, które mają na celu niwelację problemów rodziny oraz ochronę poszczególnych jej członków spoczywa na Gminie tj.: na wszystkich jednostkach organizacyjnych samorządu gminnego, działających na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja tego obowiązku następuje we współpracy z instytucjami pomocowymi na terenie Gminy i Miasta, z powiatem, ze środowiskiem lokalnym oraz z organizacjami pozarządowymi, związanymi z działalnością, dotyczącą pomocy rodzinom i dzieciom.

Za pomoc rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożonym marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym odpowiedzialne są m.in. następujące grupy zawodowe: pracownicy socjalni, pedagodzy, policja, asystenci rodzin, kuratorzy sądowi, przedstawiciele służby zdrowia (pielęgniarki szkolne i środowiskowe), specjaliści zatrudnieni w placówkach oświatowych, psychologzy, logopedzi. Tylko dzięki odpowiednim interdyscyplinarnym działaniom podjętym przez przedstawicieli tych grup i współpracy instytucji, organizacji oraz służb,

działających na rzecz rodzin możliwe jest przywrócenie prawidłowych funkcji rodziny i ograniczenie występowania niekorzystnych czynników, wpływających na jej prawidłowy rozwój.

Podział zadań pomiędzy jednostki organizacji terytorialnej: gminę, powiat i samorząd województwa przedstawia poniższy schemat (źródło: Program Wspierania Rodziny i System Pieczy Zastępczej w Województwie Mazowieckim na lata 2015-2020).

“Program wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021” przedstawia lokalne uwarunkowania i nakreśla działania w perspektywie trzyletniej, ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze i skuteczną ochronę dziecka. Ma on charakter profilaktyczny, wspomagający, ale też interwencyjny. **Stanowi usystematyzowaną, długoterminową i perspektywiczną koncepcję polityki społecznej, mającą na celu podniesienie efektywności oraz skuteczności działań podejmowanych przez instytucje samorządowe na rzecz rodzin zamieszkujących Gminę i Miasto Żuromin.**

“Program” zakłada m.in. kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb. Działania skierowane są przede wszystkim do rodzin przeżywających trudności w wychowaniu dzieci, rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, małoletnich matek, rodzin ubogich, dotkniętych różnego rodzaju problemami m.in. przemocy, uzależnień, bezrobocia, choroby, niepełnosprawności itp.

“Program” obejmuje również działania wspomagające utrzymanie pełnej rodziny (utrzymanie samodzielności rodziny) oraz kładzie nacisk na wzmocnienie elementów pracy z rodziną w środowisku i wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych utratą swoich naturalnych funkcji, a także pomoc rodzinie biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Niniejszy dokument zawiera m.in. diagnozę głównych problemów społecznych w Gminie i Mieście Żuromin, obszary wsparcia rodzin, a także określa cele strategiczne i działania skierowane do adresatów niniejszego “Programu”.

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Zapisy niniejszego "Programu" są odzwierciedleniem standardów i norm prawa, wynikających z ustawodawstwa krajowego i międzynarodowego oraz programów realizowanych na szczeblu regionalnym i lokalnym, tj.:

- 1) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U.z 1997 r , Nr 78,poz. 483 ze zm.)
- 2) Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 roku (Dz. U z 1991 r., Nr 120, poz. 526)
- 3) Europejskiej Karty Społecznej (Dz. U.z 1999r., Nr 8, poz.67)
- 4) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.)
- 5) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej(Dz. U. z 2017 r., poz.1769 z późn. zm.)
- 6) Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017r., poz. 1952 z późn. zm)
- 7) Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U z 2017 r. , poz. 1832 z późn. zm.)
- 8) Ustawy z dnia 7 września 2007r.o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017r.,poz. 489 z późn. zm.)
- 9) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz.1390)
- 10) Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r. poz. 487z późn. zm.)
- 11) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz.783 z późn zm.)
- 12) Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz.1851 z późn. zm.)**
- 13) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r.o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860)**
- 14) Uchwały Nr 193/XXI/2004 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 27 sierpnia 2004r. w sprawie Miejsko-Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Żuromin
- 15)Uchwały Nr 342/XLVII/10 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy i Miasta Żuromin

- 16) Uchwały Nr 294/XL/17 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Żuromin na 2018 rok
- 17) Programem Wspierania Rodziny i Systemem Pieczy Zastępczej w Województwie mazowieckim na lata 2015-2020 zatwierdzonym Uchwałą Nr 744/48/15 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 16 czerwca 2015 r.

3.OKRES REALIZACJI “PROGRAMU”

Kwiecień 2018 r. - marzec 2021 r.

Rozdział II

CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY I MIASTA ŻUROMIN I NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE

Gmina i Miasto Żuromin znajduje się w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego, zajmując terytorium o powierzchni ponad 132 km². Miasto Żuromin pełni funkcję ośrodka administracyjno – gospodarczego, ponadto jest siedzibą powiatu, obejmującego swoim zasięgiem 6 gmin (Żuromin, Biezuń, Lubowidz, Lutocin, Kuczbork-Osada, Siemiątkowo). Jednostkami pomocniczymi gminy są 24 sołectwa. Powiat żuromiński ma charakter rolniczo – przemysłowy i wyróżnia się dużą produkcją rolno – spożywczą, w tym szczególnie drobiarską.

Według danych z Urzędu Gminy i Miasta Żuromin -stan na dzień 31.12.2017 r. Gminę i Miasto Żuromin zamieszkiwało 14 415 mieszkańców (8 835 -Miasto, 5 580 -Gmina). W ogólnej liczbie mieszkańców przeważały kobiety, które w Gminie i Mieście Żuromin stanowiły 7 411 osób.

W 2017 r. udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (czyli w wieku poniżej 18 r.ż.) wynosił 2 661 (z przewagą mężczyzn- 1398,) w wieku produkcyjnym (czyli kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64) -9 016 (z przewagą mężczyzn-4756), i w wieku poprodukcyjnym (czyli kobiety powyżej 60 r.ż. i mężczyźni powyżej 65 r.ż.) - 2 738 (z przewagą kobiet-1 888). Od kilku lat obserwuje się tendencję malejącą w liczbie mieszkańców Gminy i Miasta Żuromin (w 2016 r- 14 507 mieszkańców, w 2015 r. -14 598 mieszkańców).

Według prognoz GUS-u stan ludności w kolejnych latach będzie się zmniejszał. W Gminie i Mieście Żuromin przewidywana liczba ludności w roku 2030 wyniesie 13 532, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku powyżej 60 r.ż.(w 2017 r. -3 249 mieszkańców, w 2030 r.-4 169 mieszkańców)-dane GUS- “Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030”.

Do określenia działań “Programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021” niezbędna jest analiza danych o rodzinach zamieszkujących teren naszej Gminy i Miasta i objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie.

Diagnoza dotycząca rodzin w Gminie i Mieście Żuromin została dokonana za lata 2015-2017. Dane te pochodzą ze źródeł własnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie, Urzędu Gminy i Miasta w Żurominie, Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie, danych Głównego Urzędu Statystycznego i innych źródeł niezbędnych do opracowania diagnozy.

Informacje zawarte w części diagnostycznej odnoszą się głównie do problemów związanych ściśle ze sferą opiekuńczo – wychowawczą, a także materialno-bytową.

Rodziny przeżywające trudności związane z opieką i wychowaniem dzieci korzystały z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie, zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej.

Ze świadczeń tutejszego Ośrodka w latach 2015-2017 korzystają osoby i rodziny, będące w trudnej sytuacji życiowej, które nie były w stanie pokonać swoich problemów w ramach własnych możliwości.

Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin korzystających ze wsparcia M-GOPS w Żurominie w latach 2015-2017.

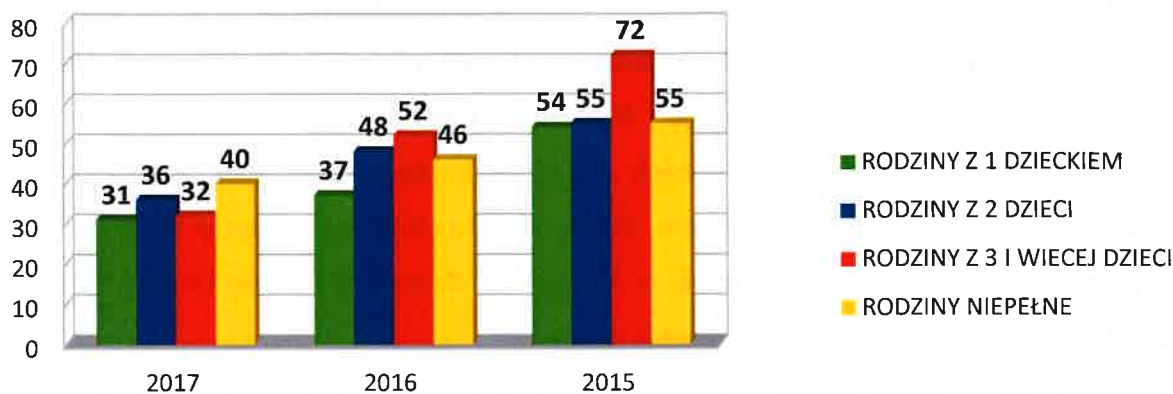
	2017	2016	2015
Liczba rodzin	311	355	440
Liczba osób w tych rodzinach	724	900	1177

Dane z lat 2015-2017 wykazują zauważalny spadek liczby rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Duży wpływ na taką sytuację ma wprowadzony w 2016 r. ”Program Rodzina 500 plus”, a także wyraźny spadek bezrobocia. U wielu rodzin znacznie polepszyła się sytuacja materialna i tym samym nie zachodziła konieczność udzielania pomocy przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy

Społecznej w Żurominie lub pomoc ta była udzielana w mniejszym zakresie. Jednak były również rodziny, które nie kwalifikowały się do przyznania świadczeń z różnych przyczyn: np. spowodowanych wzrostem płacy minimalnej, wzrostem rent i emerytur, co skutkowało niespełnianiem ustawowych kryteriów dochodowych, niezbędnych do udzielenia pomocy.

Wśród typów rodzin korzystających z pomocy liczną grupę stanowią rodziny z dziećmi. W 2017 r. z pomocy M-GOPS w Żurominie korzystało - **99 rodzin z dziećmi (2016 r.- 137 rodzin, 2015 r. - 181 rodzin).**

Poniższa tabela przedstawia podział rodzin ze względu na liczbę dzieci.

Spośród typów rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia Ośrodka w 2017 r. przeważały rodziny z 2 dzieci, jednak udział rodzin wychowujących 1 dziecko był również dość wysoki. Zauważalna jest tendencja spadkowa w ogólnej liczbie rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych.

Dane z Urzędu Gminy i Miasta Żuromin wykazują, iż liczba urodzeń w naszej Gminie wyniosła w 2017 r.- 132 i w stosunku do roku 2016 zmniejszyła się (141 urodzeń w 2016 r.). Natomiast liczba zgonów w 2017 r. wyniosła 151 i w stosunku do 2016 r. zwiększyła się (2016 r.-131).

Model rodziny zmienia się na przestrzeni lat i coraz częściej spotyka się rodziny, które wychowują dzieci samotnie bądź w wolnych związkach. Wśród liczby mieszkańców naszej Gminy w roku 2017 wg danych z UGiM Żuromin zostało zawartych 79 małżeństw i w stosunku do lat ubiegłych liczba osób zawierających małżeństwa zmniejszyła się (w 2016 r.-87, w 2015 r.- 84). natomiast w 2017 r. w porównaniu do 2016 r. zwiększyła się liczba rozwodów (w 2017 r.- 30, w 2016 r.- 18, w 2015 r. - 21). Często samotne rodzicielstwo generuje wiele problemów związanych z funkcjonowaniem rodziny i jest powodem trudnej sytuacji życiowej rodziny.

Z danych M-GOPS w Żurominie wynika, iż spośród typów rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2017 r. **40 rodzin stanowiło rodziny niepełne** (2016 r.- 46 rodzin, 2015 r. -55 rodzin). Rodzina niepełna to rodzina, w której dziecko jest wychowywane przez jedną osobę dorosłą, na której również spoczywa odpowiedzialność za gospodarstwo domowe. Samotne rodzicielstwo może być wynikiem świadomej decyzji, w której jedno z rodziców (przeważnie kobieta) decyduje się na samotne wychowywanie dziecka, a także z innych powodów: rozwodu, długotrwałej nieobecności drugiego z rodziców (która może być spowodowana np. wyjazdem, długotrwałym pobytem w szpitalu, więzieniu) lub też śmierci jednego z rodziców. W przypadku rodzin niepełnych, przyczyną niekorzystnych zjawisk jest często niewystarczający status materialny, jak i bezradność wychowawcza.

Mieszkańcy Gminy i Miasta Żuromin zmagają się z różnymi problemami społecznymi, które

często naruszają równowagę systemu rodzinnego i zagrażają dobru dziecka. Problemy te są związane z różnymi czynnikami, m.in. brakiem pracy, długotrwałą chorobą, uzależnieniami i często mają charakter wielopokoleniowego procesu, który ciężko jest przerwać własnymi siłami. Powoduje to niezdolność do prawidłowego funkcjonowania rodziny i do zaspokajania podstawowych potrzeb biologicznych i psychofizycznych dziecka. Dezorganizacja życia rodzinnego powoduje, że rodziny nie są w stanie same poradzić sobie z trudną sytuacją kryzysową.

Analiza ostatnich kilku lat wykazuje, że najczęściej występującymi problemami społecznymi, które są jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc w Ośrodku Pomocy Społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność czy potrzeba ochrony macierzyństwa (wielodzietność). Problemy te często występują łącznie, co powoduje nawarstwianie się różnego rodzaju zaburzeń funkcjonowania rodziny.

Dominujące problemy z jakimi borykały się rodziny, korzystające z pomocy M-GOPS przedstawia poniższa tabela.

Powody trudnej sytuacji życiowej	2017 r.	2016 r.	2015 r.
	Liczba rodzin		
Ubóstwo	168	204	234
Bezrobocie	135	157	197
Niepełnosprawność	100	83	92
Długotrwała lub ciężka choroba	45	50	77
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	25	49	47

Ubóstwo jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Dotyczy osób i rodzin o niskich dochodach, niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotnych, jak również osób nieposiadających stałego źródła dochodu. Często do takiego stanu rzeczy przyczynia się niezaradność życiowa lub brak chęci i aktywności do zmiany niekorzystnej sytuacji. W 2017 r. pomocą z tego powodu objęto 168 rodzin. Sytuacja taka generuje inne problemy związane z trudnościami w relacjach rodzinnych czy uzależnienia i tym samym brak zaspokojenia elementarnych potrzeb rodziny, a szczególnie potrzeb dzieci.

Kolejnym problemem społecznym na terenie naszej Gminy i Miasta jest bezrobocie, które dotyczy zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie zauważalna jest w Gminie i Mieście Żuromin tendencja spadkowa liczby osób bezrobotnych. Na dzień 31 grudnia 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żurominie zarejestrowanych było 957 osób bezrobotnych ogółem, w tym 545 kobiet (w 2016 r.-1081, w tym 575 kobiet, w 2015 r.-1230, w

tym 647 kobiet). Spośród ogólnej liczby osób bezrobotnych w 2017 r.-559 osób to osoby długotrwale bezrobotne, natomiast 221 osób to osoby bezrobotne z prawem do zasiłku.

Pomimo, iż na naszym terenie odnotowywany jest spadek liczby osób bezrobotnych, to nadal jest to jeden z głównych powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, który łącznie z ubóstwem generuje niekorzystne skutki społeczne: alkoholizm, przemoc, zaburzenia pełnienia ról społecznych, wycofanie się z życia społecznego oraz bezradność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Te wszelkiego rodzaju dysfunkcje wpływają negatywnie na codzienne życie rodzinne.

Brak środków finansowych, pogłębiająca się bieda powodują, iż rodzina często przestaje spełniać swoje funkcje i zмага się wówczas z szeregiem niekorzystnych dla niej zjawisk, z którymi nie jest w stanie sobie poradzić. Stanowi to realne zagrożenia dla bezpieczeństwa dziecka, które nie ma wówczas możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Poważnymi problemami z jakimi spotykały się rodziny z terenu Gminy i Miasta Żuromin korzystające ze wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie były między innymi **długotrwała choroba czy niepełnosprawność**. Te dysfunkcje ograniczają możliwość właściwej opieki i wychowania dziecka, co wywołuje u dzieci poczucie niepewności, osamotnienie, brak poczucia bezpieczeństwa. Natomiast u części rodziców obserwowana jest tendencja do bezsilności i braku wiary w poprawę swojej sytuacji życiowej.

W 2017r. w tutejszym Ośrodku 45 rodzinom udzielono wsparcia z powodu ciężkiej lub długotrwałej choroby (2016r.-50 rodzin,2015 r.-77 rodzin), natomiast z tytułu niepełnosprawności pomoc otrzymało 100 rodzin (2016 r.- 83 rodziny, 2015 r.- 92 rodziny). Wśród tych rodzin były zarówno rodziny z dziećmi, ale też osoby samotne, starsze.

ROZDZIAŁ III

1. SYSTEM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY I MIASTA ŻUROMIN

Działania podejmowane na rzecz wspierania rodziny są procesem złożonym i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań, a także koordynacji działań wszystkich instytucji zaangażowanych w ten proces.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych, jak również innych podmiotów zawsze opiera się na indywidualnym podejściu do sytuacji osoby będącej w kryzysie opiekuńczo-wychowawczym i zapewnieniu jej pomocy w poszukiwaniu rozwiązań, eliminujących problem już we wczesnym etapie.

Wspieranie rodziny i działania na rzecz wzmocnienia jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej w pierwszej kolejności mają polegać na wykorzystaniu zasobów i możliwości własnych rodziny.

Przy organizowaniu różnorodnych form wsparcia na rzecz rodzin wieloproblemowych najważniejszą kwestią jest dążenie do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny, w której zostaną zapewnione prawidłowe warunki rozwoju dziecka, co w konsekwencji ograniczy umieszczanie dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.

Dlatego, profilaktyka i wieloaspektowa praca z rodziną jest niezmiernie ważna i wymaga stałego monitorowania przez wszystkie podmioty odpowiedzialne za rodzinę.

Poniższy schemat przedstawia podmioty i jednostki wspierające rodziny i dzieci na terenie Gminy i Miasta Żuromin. Wśród nich są zarówno jednostki, które realizują zadania gminy, jak również jednostki, które wykonują zadania należące do właściwości powiatu.

2.OBSZARY WSPARCIA RODZINY

2.1 ASYSTENTURA RODZINNA

Najważniejszą kwestią przy organizowaniu różnego rodzaju działań dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jest zapewnienie im właściwej i specjalistycznej pomocy celem przywrócenia zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych. Niezwykle ważne jest również zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży, aby zapobiec powielaniu niewłaściwych wzorców oraz stworzyć im możliwość rozwijania się w rodzinie naturalnej.

Do tych zadań został powołany ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **Asystent rodziny**, który zatrudniany jest w ramach otrzymanego dofinansowania z dotacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej od 2012 r. Do roku 2014 zatrudnienie asystenta

rodziny było dla gminy zadaniem fakultatywnym, natomiast od 2015 r. jest to zadanie obowiązkowe.

Celem pracy asystenta rodziny jest wspieranie rodzin w prawidłowym ich funkcjonowaniu i wychowywaniu dzieci, tak, by nie dopuścić do oddzielenia dziecka od rodziny naturalnej.

Główne funkcje, które realizuje asystent w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze to przede wszystkim:

- wsparcie psychiczno-emocjonalne,
- opiekuńcze,
- doradcze,
- mediacyjne,
- wychowawcze,
- motywująco-aktywizacyjne,
- koordynujące działania skierowane na rodzinę.

Rola Asystenta Rodziny zaczyna się na etapie profilaktyki i polega na aktywnym promowaniu wzorców prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, towarzyszeniu rodzinie w sposób pomagający jej dokonać zmian w życiu, co w konsekwencji przyczyni się do zminimalizowania umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Praca z rodziną i dziećmi ukierunkowana jest na działania o charakterze wspomagającym i edukacyjnym w zakresie prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi. Kluczową przesłanką skierowania asystenta do rodziny jest niewłaściwy sposób wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców dzieci. Asystent rodziny jest kierowany do rodziny na wniosek pracownika socjalnego lub rodzina może zostać zobowiązana przez Sąd do objęcia wsparciem przez asystenta.

Działania asystenta są uzupełnieniem działań pracownika socjalnego, do zadań którego należy m.in. zdiagnozowanie sytuacji rodziny i wskazanie, jakiego rodzaju pomoc będzie rodzinie potrzebna.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin współpracujących z asystentem oraz liczbę dzieci w tych rodzinach w roku 2017 i w latach poprzednich.

Rok	Liczba rodzin współpracujących z asystentem	Liczba dzieci w rodzinach
2017	12	31
2016	14	34
2015	16	45

W przypadku niemożności zapewnienia odpowiedniej opieki przez biologicznych rodziców,

a także w przypadku, gdy działania asystenta rodziny lub kuratora sądowego nie przynoszą zamierzonych efektów, wówczas dziecko objęte zostaje **systemem pieczy zastępczej**.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie wynika, iż dzieci z terenu Gminy i Miasta Żuromin, które nie mają możliwości przebywania w rodzinach biologicznych umieszczane są w różnych formach pieczy zastępczej, co przedstawia poniższa tabela.

Rok	Rodziny zastępcze spokrewnione		Rodziny zastępcze niezawodowe	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2017	7	10	3	5
2016	6	9	3	5
2015	6	9	3	5

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **również gmina zobowiązana jest do ponoszenia kosztów za pobyt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.**

W 2017 r. GiM Żuromin współfinansowała koszt pobytu 7 dzieci w rodzinach zastępczych oraz 3 dzieci przebywających w Powiatowym Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gostyninie.

Rok	Wydatki Gminy	Liczba dzieci w pieczy zastępczej za które gmina partycypowała w kosztach pobytu
2017	92 522,44 zł	10
2016	98 715,54 zł	10
2015	81 886,43 zł	12

Jak obrazuje powyższa tabela koszty za pobyt w w/w instytucjach w 2017 r. zmalały z uwagi na mniejszą liczbę dzieci w placówkach. Natomiast w 2016 r. w porównaniu do 2015 r. koszty wzrosły, co wynikało m.in. z obowiązku ustawowego, określającego jaki procent wydatków ma być ponoszony na pobyt dziecka w pieczy zastępczej w danym roku.

2.2 PRACA SOCJALNA I ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Głównym celem pracy socjalnej jest przywracanie rodzinom i jednostkom zdolności samodzielnego funkcjonowania w tych obszarach, w których sobie nie radzą. Często współczesna rodzina przestaje

być stałą i pewną jednostką, zapewniającą wszystkim jej członkom właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie. Dlatego, aby skutecznie reagować na potrzeby takich rodzin pracownicy socjalni muszą posługiwać się szerokim zakresem działań wspierających rodzinę i odpowiadającym występujących w niej dysfunkcjom.

Jednym z tych narzędzi jest praca socjalna, która jest procesem wieloetapowym i złożonym i jednocześnie wspomagającym rodzinę w pokonywaniu przeciwności życiowych.

Pracownicy socjalni podejmują pracę w rodzinach dysfunkcyjnych, które do normalnego funkcjonowania, a szczególnie do zapewnienia optymalnych warunków wychowawczych dla dzieci potrzebują ingerencji z zewnątrz.

Rodzina z problemami opiekuńczo-wychowawczymi wymaga stałego monitorowania i kompleksowego wsparcia, tak aby czynniki negatywne nie zagrażały dobru dziecka.

Praca z rodziną opiera się tu głównie na pomocy w usamodzielnianiu się i pokonywaniu trudności życiowych. To często "towarzyszenie" rodzinie w jej problemach, przekazywanie prawidłowych wzorów zachowań i wartości życiowych oraz pokazywanie sposobów na ich rozwiązanie.

Według danych M-GOPS w Żurominie w 2017 r. pracą socjalną zostało objętych 99 rodzin (250 osób w tych rodzinach), w tym wyłącznie pracą socjalną 52 rodziny (134 osoby w tych rodzinach).

Rodzina będąca w trudnej sytuacji życiowej otrzymuje wsparcie w Ośrodku Pomocy Społecznej również w formie różnego rodzaju świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

W poniższej tabeli przedstawione zostały najczęściej udzielane świadczenia finansowe i liczba rodzin jaka z nich skorzystała (dane za lata 2017-2015).

ROK	ZASIŁEK STAŁY	ZASIŁEK OKRESOWY	ZASIŁEK CELOWY
			OGÓŁEM w tym specjalny celowy
Liczba rodzin			
2017	43	42	144
2016	52	44	136
2015	51	70	174

Ważnym elementem wspierania rodzin jest wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, który nakłada na gminę obowiązek dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, zwłaszcza jeżeli chodzi o osoby z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich.

Pomoc ta realizowana jest w placówkach, w których istnieją stołówki lub istnieje możliwość przygotowywania posiłków. **Z tego rodzaju pomocy korzystało w 2017 r.-118 dzieci: z**

przedszkoli, uczniów szkół podstawowych, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych (2016 r - 148 , 2015r.-188).

Ponadto, wsparcie mogą otrzymać osoby dorosłe znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, czyli takie, które dotyka problem m.in. ubóstwa, sieroctwa, bezrobocia, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Przy czym zasady rządowego programu wskazują, że takie wsparcie powinny uzyskać w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

2.3 ŚWIADCZENIA RODZINNE I WSPARCIE WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ ZA ŻYCIEM”

Trudności opiekuńczo-wychowawcze występują również w rodzinach, gdzie jest niepełnosprawność. Dlatego oprócz wsparcia przyznawanego w ramach pomocy społecznej mieszkańcy Gminy i Miasta Żuromin mają również możliwość uzyskania wsparcia z tytułu niepełnosprawności na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W ramach tej pomocy rodziny otrzymywały różnego rodzaju świadczenia co przedstawia poniższa tabela:

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE, W TYM:	2017 r.	2016 r.	2015 r.
	LICZBA RODZIN		
Zasiłki pielęgnacyjne	304	314	308
Specjalne zasiłki opiekuńcze	36	33	27
Świadczenia pielęgnacyjne	46	47	43
Zasiłek dla opiekuna dla osób uprawnionych	21	25	37

Wsparcie dla rodzin realizowane na podstawie **ustawy o świadczeniach rodzinnych** obejmuje również innego rodzaju świadczenia przyznawane rodzinom, posiadającym na utrzymaniu dzieci.

Liczba rodzin korzystająca w M-GOPS w Żurominie ze świadczeń rodzinnych:

	2017	2016	2015
Zasiłki rodzinne	755	807	774

Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	-	-	-
urodzenia dziecka	44	80	71
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	47	42	37
samotnego wychowywania dziecka	33	37	32
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	59	59	54
rozpoczęcia roku szkolnego	525	559	552
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	153	181	204
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	150	158	157
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	100	125	120
Świadczenie rodzicielskie	57	62	-

Dodatkowo, w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin “Za Życiem” w rodzinach, w których urodziło się żywe dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wypłacone zostało jednorazowe świadczenie w kwocie 4000,00 zł. Świadczenie to przyznawane jest matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód, na wniosek złożony w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

W 2017 r. z tego rodzaju wsparcia skorzystała 1 rodzina.

2.4 ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Rodziny, głównie niepełne mają też możliwość korzystania ze **świadczeń funduszu alimentacyjnego**, działającego w strukturach Urzędu Gminy i Miasta Żuromin.

Z danych Urzędu Gminy i Miasta Żuromin wynika, że z tej formy pomocy skorzystało :

- w 2017 r.- 80 rodzin (126 osób),
- w 2016 r.- 79 rodzin, (123 osoby),
- w 2015 r.- 84 rodziny, (122 osoby).

2.5 RZĄDOWY PROGRAM RODZINA 500 PLUS

Rządowy “Program Rodzina 500 Plus” realizowany jest przez Gminę i Miasto Żuromin na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Zadaniem tego “Programu” jest pomoc w wychowaniu dzieci oraz poprawa sytuacji polskich rodzin poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych. Wypłacane pieniądze mają posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz

z wychowaniem dziecka.

Dzięki temu wsparciu w Gminie i Mieście Żuromin znacząco polepszyła się sytuacja materialna rodzin i tym samym zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin i dzieci w tych rodzinach oraz kwotę wypłaconych świadczeń w ramach wsparcia Programu Rodzina 500 plus w latach 2016-2017 - dane UGiM Żuromin:

	Stan na koniec 2017 r.	Stan na koniec 2016 r.
Liczba rodzin	1063	1160
-w tym liczba dzieci	1672	1817
Kwota świadczeń	10 735 049,60 zł	8 151 869,80 zł

2.6 OGÓLNOPOLSKI PROGRAM KARTA DUŻEJ RODZINY

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żurominie realizowany jest ogólnopolski program **Karta Dużej Rodziny**. Jest to program wspierający proces wychowawczy dzieci

i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych niezależnie od dochodu mogą korzystać z ustawowych zniżek m.in. katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Od 1 stycznia 2018 r. Karta Dużej Rodziny dostępna jest w dwóch formach: tradycyjnej (plastikowej) i elektronicznej (na urządzeniach mobilnych). Natomiast od 1 stycznia 2019 r. z Karty Dużej Rodziny będą mogły skorzystać również rodziny, które mają lub kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na wiek.

W 2017 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żurominie dla 19 rodzin wydano 114 kart, w tym 39 kart dla opiekunów /rodziców dzieci.

2.7 MIEJSKI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Kompleksowa pomoc dla rodzin, wśród których występuje zjawisko przemocy świadczona jest też przez **Miejski Zespół Interdyscyplinarny (MZI)**. Jest to grupa specjalistów reprezentujących różne służby i instytucje, powołana do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wśród nich są m.in. przedstawiciele Policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pomoc rodzinie, w której jest przemoc wymaga dużych nakładów pracy, wysiłku i zaangażowania zarówno ze strony osób, które tej pomocy udzielają, jak i osób, które doświadczają przemocy. Dlatego ważna jest tu współpraca wielu służb, aby zapobiegać występowaniu tego zjawiska i podejmować skuteczne działania interwencyjne.

Główne działania Zespołu to przede wszystkim:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Rodziny mają zapewnioną fachową pomoc ze strony specjalistów, którzy udzielają pomocy i wspólnie podejmują działania w kierunku niwelowania problemu. Miejski Zespół Interdyscyplinarny do pracy z rodziną powołuje Grupy Robocze, które udzielają stosownego wsparcia ofiarom przemocy i podejmują działania w stosunku do sprawców przemocy.

W 2017 r. MZI na podstawie procedury "Niebieskie Karty" objął swoim działaniem 49 rodzin (kontynuacja z lat poprzednich oraz procedury wszczęte w 2017 r.). Do wszczęcia tej procedury zobligowani są m.in. przedstawiciele policji, ale też ośrodków pomocy społecznej, ochrony zdrowia, szkół czy gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. W 2017 r. zostało wszczętych 21 Niebieskich Kart, w tym 20 z nich podjęte zostały przez Policję, natomiast 1 została założona przez Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żurominie. Inne instytucje, wchodzące w skład Zespołu nie zakładały Niebieskich Kart.

2.8 MIEJSKO – GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŻUROMINIE

Często powodem występowania trudności opiekuńczo-wychowawczych jest problem alkoholizmu. Alkoholizm dotyka całą rodzinę, szczególnie dzieci, dlatego ważne jest podjęcie odpowiednich,

możliwych do realizacji działań naprawczych do których włącza się całą rodzinę.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żurominie pomoc z tego powodu uzyskały w 2017 r. - 4 rodziny, w tym 10 osób w tych rodzinach (2016 r.-14 rodzin, 2015 r.- 24 rodziny). Pomoc w stosunku do rodzin z problemem alkoholowym jest udzielana także przez Miejsko – Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żurominie, która podejmuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem tych problemów. Według danych M-GKRPA w Żurominie do Komisji w 2017 r. zgłoszonych było 15 osób (w 2016 r.-20 osób, w 2015 r. -24 osoby).
Swoim zasięgiem M-GKRPA obejmuje, nie tylko osoby z problemem alkoholowym, ale także ich rodziny, w tym dzieci.

Efektywnym sposobem wspierania rodziny w wychowywaniu dziecka m.in. rodziny, w której występuje problem uzależnień, jest zapewnienie dzieciom i młodzieży możliwości spędzania czasu wolnego i pomocy w nauce i w pokonywaniu trudności szkolnych.

Zajęcia z dziećmi i młodzieżą sprzyjają przeciwdziałaniu powstawania uzależnień wśród dzieci i młodzieży, poprawie komunikacji interpersonalnej oraz nabywaniu wielu umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dla dzieci i młodzieży z rodzin z różnymi problemami społecznymi, m.in. z problemem alkoholizmu z terenu Gminy i Miasta Żuromin, Urząd Gminy i Miasta Żuromin organizuje i dofinansowuje co roku:

Warsztaty i spotkania o charakterze profilaktycznym w szkołach

Rok	Liczba dzieci	Liczba warsztatów
2017	ok. 1000	32
2016	ok.950	22
2015	ok.930	27

Wyjazdy letnie i zimowe

Rok	Liczba wyjazdów			Liczba dzieci		
	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2017 r.	2016 r.	2015 r.
Kolonie	1	1	1	45	72	55
Półkolonie	3	3	-	26	25	-
Zielone szkoły	3	2	1	82	69	43
Wyjazdy zimowe	5	1	2	96	45	33

Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze

Rok	2017	2016	2015
Liczba dzieci	52	48	68

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin wiele rodzin zmaga się z problemem, jakim jest uzależnienie od substancji psychoaktywnych, w tym od narkotyków. "Program" nie zawiera szczegółowych danych liczbowych, dotyczących skali zjawiska ze względu na brak pełnej diagnozy środowiska w tym zakresie. Dlatego, bardzo ważna jest profilaktyka prowadzona w zakresie przeciwdziałania występowaniu tego problemu. Zjawisko to nasila się, dlatego też niezbędna jest specjalistyczna pomoc dla rodzin, zarówno pomoc farmakologiczna, jak i pomoc związana ze sferą psychologiczną, a co najważniejsze zapewnienie dzieciom w tych rodzinach właściwej opieki wychowawczej.

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin rodziny mogą uzyskać pomoc w tym zakresie w Specjalistycznym Poradnictwie Rodzinnym, działającym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz u terapeutów z Poradni Zdrowia Psychicznego przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej.

Wiele rodzin, wśród których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze związane z alkoholizmem, przemocą, bezradnością rodziców wobec narastającej demoralizacji nieletnich, objętych jest **nadzorem kuratora sądowego**.

W roku 2017 w stosunku do podopiecznych M-GOPS w Żurominie, nadzorem kuratora sądowego objętych było 10 rodzin. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie posiada informacji pełnych w tym zakresie, ponieważ wiele osób i rodzin, korzystających ze wsparcia tutejszego Ośrodka nie chce ich ujawniać, a Sąd nie informuje o objęciu nadzorem kuratorskim.

W rodzinach, w których władza rodzicielska sprawowana jest w niewłaściwy sposób, Ośrodek Pomocy Społecznej informuje Sąd Rodzinny i Nieletnich o konieczności wglądu w sytuację opiekuńczo – wychowawczą dzieci. Przedstawienie danych, dotyczących ingerencji we władzę rodzicielską nie jest możliwe ze względu na brak szczegółowych statystyk w tym zakresie i wymaga wnikliwej analizy każdej sprawy, która jest prowadzona w tym kierunku w ramach postępowania sądowego.

2.9 PLACÓWKI OŚWIATOWE I INNE JEDNOSTKI DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECKA I RODZINY

Bardzo dużą rolę w zapobieganiu negatywnych zachowań i kształtowaniu właściwych postaw wśród dzieci i młodzieży odgrywają **placówki oświatowe**. W środowisku szkolnym dziecko uczy się podstawowych norm życia społecznego, rozwija swój potencjał i kształtuje prawidłowe wzorce zachowań.

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin funkcjonują 2 główne szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa nr 1 oraz Szkoła Podstawowa nr 2.

Ponadto, na terenie Gminy Żuromin znajdują się takie placówki oświatowe, jak Samorządowe

Szkoły Podstawowe: w Będzynie, Chamsku, Kliczewie Dużym, Poniatowie i Raczynach.

W Gminie i Mieście Żuromin działają także Samorządowe Przedszkole Nr 1 i Przedszkole Samorządowe Nr 2, Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej nr 2 w Żurominie, Punkt Przedszkolny w SSP Poniatowo oraz 5 Oddziałów Przedszkolnych, działających przy szkołach wiejskich. Rodzice mają również możliwość posyłania dzieci do prywatnych przedszkoli.

Od 2016 r. na terenie Gminy i Miasta Żuromin funkcjonuje również Miejsko-Gminny Żłobek w Żurominie.

Dzieci i młodzież mogą otrzymać również wsparcie w szkołach ze strony pedagogów i psychologów, którzy prowadzą zindywidualizowane działania profilaktyczne i informacyjne wobec uczniów z różnymi problemami.

Wszystkie formy pomocy dziecku i rodzinie, przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze polegają na systematycznym prowadzeniu działań profilaktycznych, jak i naprawczo - korekcyjnych, zindywidualizowanych i aktywizujących rodzinę w kryzysie i zmierzają do przezwyciężenia problemów, występujących w tych rodzinach.

Wśród instytucji, które działają na rzecz dziecka i rodziny na terenie Gminy i Miasta Żuromin można wyróżnić m.in.

- **Powiatowo-Miejską Bibliotekę Publiczną w Żurominie**, która organizuje wiele działań dla dzieci i młodzieży informacyjnych i profilaktycznych m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy, profilaktyki zachowań ryzykownych, kształtowania postaw społecznych, właściwych norm i wzorców zachowań czy uwrażliwienia na kwestie moralne np. mówienie prawdy, sprawiedliwego traktowania. Są to różnego rodzaju warsztaty, spotkania czy spektakle teatralne.

- **Żuromińskie Centrum Kultury** w ramach prowadzonej działalności umożliwia dzieciom i młodzieży uczestnictwo w różnego rodzaju aktywnościach (zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne).

Jednostkami współpracującymi w strukturach powiatu jest m.in. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** - której zadaniem jest udzielanie rodzicom wsparcia związanego z wychowaniem i kształceniem dzieci oraz młodzieży, pomoc dzieciom od urodzenia do ukończenia edukacji, ich rodzicom, w pokonywaniu problemów związanych z nauką, wychowaniem i trudnymi sytuacjami rodzinnymi. Głównymi formami działalności placówki jest diagnoza psychologiczno-pedagogiczna, terapia, profilaktyka i psychoedukacja.

Ponadto, ważną rolę we wczesnym wsparciu rodziny pełni **ośrodek koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczy**.

Jest to zadanie samorządu powiatowego w celu realizacji zadań służących wykonaniu programu kompleksowego wsparcia dla rodzin "Za życiem", wynikające z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków

koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych.

W Żurominie taki ośrodek został utworzony przy Zespole Szkół Specjalnych, który w powiecie zuromińskim pełni funkcję wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego.

Do zadań tego ośrodka, należy udzielanie kompleksowego wsparcia rodzinom z dziećmi, od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do podjęcia nauki w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3. roku życia, obejmującego w szczególności udzielanie rodzinom specjalistycznej informacji dotyczącej problemów rozwojowych dziecka, wskazywanie właściwych dla dziecka i jego rodziny form kompleksowej, specjalistycznej pomocy, w szczególności rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej i zapewnienie usług specjalistów w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny oraz koordynowanie działań służących wykorzystaniu dostępnych usług, w tym zajęć w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

W celu zapewnienia dziecku kompleksowej pomocy ośrodek współpracuje z podmiotem wykonującym działalność leczniczą, ośrodkiem pomocy społecznej oraz jednostkami organizacyjnymi systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ IV

1. CEL STRATEGICZNY I CELE SZCZEGÓŁOWE „PROGRAMU” ORAZ WYNIKAJĄCE Z NICH DZIAŁANIA

CEL STRATEGICZNY PROGRAMU:

Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności oraz zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów.

Cele operacyjne	Działania	Realizatorzy	Wskaźnik /miernik
Cel 1 Prowadzenie wczesnej profilaktyki sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo - wychowawczej	1.Rozpoznawanie i ocena sytuacji zagrażających dobru rodzin i dzieci z terenu Gminy i Miasta Żuromin	M-GOPS	Liczba rodzin
	2.Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i konsultacji z pracownikiem socjalnymi i asystentem rodziny	M-GOPS	Liczba rodzin
	3.Realizacja kampanii promujących wartości rodzinne na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania dysfunkcji	M-GOPS M-GKRPA Urząd Gminy i Miasta MZI Szkoły Przedszkola Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna	Liczba przeprowadzonych kampanii
	4. Praca z rodziną i świadczenie pracy socjalnej jako element wczesnej interwencji w rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze	M-GOPS	Liczba osób objętych pracą socjalną w rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze
	5.Monitorowanie podejmowanych działań pomocowych wobec rodzin objętych wsparciem i systematyczna ocena tych działań	M-GOPS	Sporządzane sprawozdania asystenta rodziny, i praca socjalna
	6.Prowadzenie działań, mających na celu podnoszenie kwalifikacji kadry osób pracujących z rodzinami	M-GOPS MZI M-GKRPA Urząd Gminy i Miasta Szkoły, Przedszkola Powiatowo-Miejska	Liczba realizowanych szkoleń, warsztatów

		Biblioteka Publiczna	
<p>Cel 2</p> <p>Wspieranie rodzin mających trudności opiekunczo- - wychowawcze i różne problemy społeczne</p>	1. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy w formie asystenta rodziny	M-GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
	2. Rozwój poradnictwa rodzinnego oraz upowszechnianie dostępności do specjalistycznej pomocy w różnych obszarach (m.in. problemy opiek-wych. uzależnienia, przemoc w rodzinie)	M-GOPS MGKRPA MZI	Liczba osób, które skorzystały z pomocy specjalistów
	3. Prowadzenie działań zmierzających do podnoszenia wiedzy rodziców z kompetencji wychowawczych i zapobiegania wykluczeniu społecznemu	M-GOPS org pozarządowe fundacje stowarzyszenia	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ warsztatach/kursach
	4. Zapewnienie miejsc dla dzieci w żłobkach i przedszkolach	Przedszkola Żłobek	Liczba dzieci
	5. Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	M-GOPS Szkoły, Przedszkola Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna Żuromińskie Centrum Kultury M-GKRPA/UGIM	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach
	6. Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku dla dzieci w czasie wolnym od szkoły	M-GOPS Urząd Gminy i Miasta/MGKRPA Szkoły Przedszkola Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku
	7. Prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wzrost świadomości zagrożeń, zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży	M-GOPS Urząd Gminy i Miasta Szkoły Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach
	8. Zapewnienie rodzinie naturalnej pomocy rodziny wspierającej, jeśli zaistnieje taka potrzeba.	M-GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem

	9. Wsparanie rodzin z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, programów rządowych	M-GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem
	10. Udzielanie pomocy dla dzieci i młodzieży szkolnej o charakterze materialnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty	Urząd Gminy i Miasta	Liczba dzieci i młodzieży objętej wsparciem
	11. Wsparanie finansowe rodzin w wychowaniu dzieci zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci	Urząd Gminy i Miasta	Liczba rodzin objętych wsparciem
	12. Wzmacnianie integracji społecznej rodzin posiadających niepełnosprawnych członków rodziny oraz pomoc osobom niepełnosprawnym	M-GOPS Urząd Gminy i Miasta	Liczba rodzin objętych wsparciem
	13. Wsparanie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	M-GOPS	Liczba osób/ rodzin
	14. Zintegrowana współpraca różnych służb pomocowych działających na rzecz dziecka i rodziny	M-GOPS	Liczba jednostek podejmujących współpracę

Cel 3 Podjęmowanie działań na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej i powrotu dziecka do rodziny biologicznej	1.Praca z rodziną biologiczną dziecka przebywającego w różnych formach pieczy zastępczej na rzecz jego powrotu do środowiska rodzinnego.	M-GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem
	2.Monitorowanie sytuacji dzieci znajdujących się w różnych formach pieczy zastępczej, w tym ich sytuacji szkolnej, zdrowotnej, emocjonalnej i wychowawczej.	M-GOPS	Liczba konsultacji z nauczycielami, okresowe oceny i karty pracy asystenta rodziny
	3.Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy w różnych obszarach (m.in. problemy opiek-wych. uzależnienia, przemoc w rodzinie.	M-GOPS MGKRPA MZI Urząd Gminy i Miasta	Liczba osób, które skorzystały z pomocy specjalistów
	4.Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa specjalistycznego w sytuacji potrzeby.	M-GOPS szkoły przedszkola	Liczba osób korzystających z poradnictwa
	5.Rozwój i tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego znajdujących się na terenie Gminy i Miasta Żuromin oraz ich finansowanie.	Urząd Gminy i Miasta Placówki oświatowe	Liczba placówek wsparcia dziennego
	6.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczo – wychowawczej, w Rodzinnym Domu Dziecka, w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej, w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (w różnych formach pieczy zastępczej).	M-GOPS	Liczba osób objętych wsparciem
	1. Udzielanie samotnym rodzicom i wielodzietnym rodzinom wsparcia finansowego oraz	M-GOPS Urząd Gminy i Miasta	Liczba osób korzystających ze wsparcia

<p>Cel 4</p> <p>Pomoc samotnym rodzicom oraz rodzinom wielodzietnym</p>	<p>socjalnego, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, w ustawie o świadczeniach rodzinnych, w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".</p>		
	<p>2. Pomoc w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.</p>	<p>M-GOPS szkoły Urząd Gminy i Miasta</p>	<p>Liczba osób</p>
	<p>3. Pomoc samotnym rodzicom i wielodzietnym rodzinom w stworzeniu odpowiednich warunków do wychowania, edukacji i opieki nad dziećmi.</p>	<p>M-GOPS Urząd Gminy i Miasta</p>	<p>Liczba osób korzystających ze wsparcia</p>
	<p>4. Organizowanie dla samotnych rodziców i wielodzietnych rodzin szkoleń/warsztatów mających na celu przewyżczanie problemów opiek-wych. oraz zapobieganie izolacji rodzin.</p>	<p>M-GOPS szkoły</p>	<p>Liczba szkoleń/ warsztatów</p>
	<p>5. Stosowanie działań zespołu interdyscyplinarnego w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie.</p>	<p>MZI</p>	<p>Liczba rodzin</p>
	<p>6. Wprowadzenie pomocy asystenta rodziny w przypadku wystąpienia w rodzinie trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.</p>	<p>M-GOPS</p>	<p>Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny</p>
	<p>7. Organizowanie działań aktywizacyjnych na rzecz dzieci, w szczególności w okresie ferii i wakacji.</p>	<p>M-GOPS Urząd Gminy i Miasta Placówki oświatowe Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna Żuromińskie Centrum Kultury</p>	<p>Liczba dzieci</p>
	<p>8. Promocja projektów profilaktyczno- edukacyjnych, kierowanych do społeczności lokalnych, uwrażliwiających na</p>	<p>M-GOPS Urząd Gminy i Miasta Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna</p>	<p>Liczba projektów</p>

	problemy rodzin niepełnych i wielodzietnych rodzin.	Placówki oświatowe	
	9.Oferowanie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży o z zakresu komunikacji międzyludzkiej, rozwiązywania problemów, radzenia sobie ze stresem i trudnymi sytuacjami życiowymi.	M-GOPS Urząd Gminy i Miasta szkoły Biblioteka	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w warszatach

2. ADRESACI „PROGRAMU”

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego „Programu” mają służyć poprawie sytuacji rodzin biologicznych i zastępczych oraz wychowujących się w nich dzieci.

Adresatami niniejszego “Programu” są:

- Rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym między innymi: rodziny wielodzietne oraz samotni rodzice,
- Rodziny zagrożone umieszczeniem dziecka/dzieci w pieczy zastępczej,
- Rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej,
- Rodziny, w których występuje problem przemocy i uzależnień, niepełnosprawności,
- Rodziny o niskich dochodach i trudnych warunkach mieszkaniowych.

3. DYREKTYWY ODDZIAŁYWANIA WOBEC RODZIN

W przypadku wystąpienia w rodzinie sytuacji trudnych, oraz wykorzystaniu wszystkich form pomocy podejmując interwencję na rzecz dziecka należy kierować się przekonaniem, że zostało naruszone dobro dziecka, a ingerencja w rodzinę jest w pełni uzasadniona.

- 1.Podstawowe zasady oparte na Konstytucji RP i Konwencji praw dziecka dotyczące interwencji w rodzinie.
 - 1) Zasada dobra dziecka, w tym respektowania podmiotowości dziecka.
 - 2) Zasada równości (powszechności) – troska o ochronę praw każdego dziecka.
 - 3) Zasada autonomii rodziny: poszanowanie praw, odpowiedzialności i obowiązków rodziców – bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny.
- 4) Zasady prymatu rodziny w wychowywaniu dzieci i równouprawnieniu małżonków w ich wzajemnych relacjach i wobec dzieci.
 - 5) Zasada pomocniczości: wspomaganie i wspieranie, a nie wyręczanie rodziny.

2. Wobec powyższego można wyprowadzić dyrektywy oddziaływania względem rodzin nienależycie sprawujących pieczę nad dziećmi.
- 1) Bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny.
 - 2) Jeżeli interwencja jest konieczna należy próbować chronić dobro dziecka – udzielając wsparcia całej rodzinie.
 - 3) Głównym celem umieszczenia dziecka poza rodziną powinno być doprowadzenie do sytuacji umożliwiającej powrót dziecka do rodziny.
- 4) Dzieci pozostające poza rodziną powinny być umieszczane w rodzinnych formach pieczy.
- 5) Dziecko przebywające poza rodziną powinno mieć kontakt z rodzicami.
- 6) Tylko w sytuacji, gdy postawa rodziców nie gwarantuje powrotu należy umieszczać dzieci w trwałym środowisku zastępczym.

4. EFEKTY REALIZACJI „PROGRAMU”

Oczekiwane efekty z zakresu pracy z rodziną i pomocy w opiece i wychowaniu dzieci przy współdziałaniu wielu podmiotów, zajmujących się pracą na rzecz dziecka i rodziny:

- Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodziny i dziecka.
- Wzmocnienie działań profilaktycznych w kierunku wsparcia rodzin dysfunkcyjnych z dziećmi,
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego.
- Udoskonalenie metod pracy z rodziną i podniesienie kwalifikacji asystentów rodziny i innych osób pracujących z dzieckiem i rodziną.
- Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego wśród rodzin.
- Wzrost świadomości społeczeństwa w sprawie sprawowania pieczy zastępczej.
- Stworzenie ogólnodostępnej bazy informacji o instytucjach, placówkach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.
- Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji działających na terenie Gminy i Miasta Żuromin.
- Zintegrowanie działań instytucji, organizacji pozarządowych na rzecz dzieci i rodzin w zakresie działań opiekuńczych, wychowawczych, pomocowych i profilaktycznych.
- Uzyskanie przez rodzinę zagrożoną kryzysem bądź przebywającą w kryzysie pomocy w rozwiązaniu problemów.
- Zminimalizowanie skutków dysfunkcyjności rodzin.
- Zapewnienie dziecku dostosowanych do wieku, potrzeb i możliwości oddziaływań opiekuńczych, wychowawczych, dydaktycznych i socjalizacyjnych.
- Odbudowanie właściwych relacji i więzi rodzinnych.

- Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
- Ograniczenie czasu pobytu dziecka poza rodziną naturalną.
- Ograniczenie zjawiska uzależnienia od pomocy i powielania negatywnych zachowań.
- Rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży.
- Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą.
- Lepsze przygotowanie dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, nabycie i wykształcenie odpowiednich umiejętności radzenia sobie w dorosłym życiu.
- Poszerzenie zakresu usług świadczonych przez podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny.
- Wspieranie funkcjonowania i rozwój instytucjonalnych form pomocy dzieciom i rodzinie, w szczególności placówek wsparcia dziennego.

5.ZASOBY I PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI „PROGRAMU” ORAZ INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE

1. Zasoby

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin działalność, związaną ze świadczeniem usług na rzecz dziecka i rodziny prowadzą instytucje i służby publiczne. Działalność ta prowadzona jest również przez organizacje pozarządowe, kluby sportowe oraz podmioty prywatne, które swoją ofertę kierują m.in. do dzieci i młodzieży.

Ponadto, mieszkańcy naszej Gminy mają dostęp do dobrze rozbudowanej infrastruktury rekreacyjno-sportowej m.in. hali sportowej, stadionu, boisk, skate parku, placów zabaw oraz mają możliwość korzystania z usług placówek kulturalnych.

2. Podmioty uczestniczące w realizacji “Programu” i instytucje wspierające

1) Gmina i Miasto Żuromin:

- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Żurominie,
- Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna w Żurominie,
- Placówki Oświatowe,
- Żuromińskie Centrum Kultury

2) Podmioty współpracujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

- Specjalistyczne Poradnictwo Rodzinne,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Komenda Powiatowa Policji,
- organizacje pozarządowe,
- inne podmioty, działające na rzecz dziecka i rodziny.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA „PROGRAMU”

1) budżet samorządu gminnego, w tym:

- środki finansowe M-GOPS w Żurominie i innych jednostek realizujących działania zawarte w „Programie”,
- środki pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

2) środki finansowe pozyskane z funduszy zewnętrznych:

- programów rządowych,
- pozarządowych,
- programów celowych,
- funduszy europejskich.

7. EWALUACJA I MONITORING „PROGRAMU”

Za realizację Programu odpowiada Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie. Monitoring będzie prowadzony na bieżąco w celu zbierania i analizowania danych, dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego „Programu” we współpracy z instytucjami zaangażowanymi w jego realizację.

Ewaluacja „Programu” będzie polegała na końcowej ocenie realizacji „Programu” i skuteczności podejmowanych działań (ewaluacja końcowa).

Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

8. PODSUMOWANIE

Głównym zadaniem „Program Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021” jest wzmocnienie roli rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w stosunku do dzieci. Wiąże się to ze stworzeniem optymalnych warunków życia, rozwiązaniem różnorodnych problemów, przezwyciężeniem kryzysów, a przede wszystkim prawidłowym rozwojem psychospołecznym rodziny.

Program ma charakter profilaktyczny i naprawczy, aby rodziny nabyły wiedzę i możliwości do samodzielnego przezwyciężania trudności i prawidłowo wykorzystywały potencjał jaki posiadają. Efektem działań ma być poprawa sytuacji dziecka i rodziny, ograniczenie dysfunkcji społecznych, lepsze zrozumienie potrzeb członków rodziny oraz polepszenie relacji w rodzinie, a także stworzenie możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Aby osiągnąć zamierzone efekty należy promować wartości rodzinne, prawidłowy styl życia oraz systematycznie podnosić świadomość społeczną dotyczącą zagrożeń, na które narażone są współczesne rodziny.

Ważnym elementem powodzenia programu jest zapewnienie kompleksowego, interdyscyplinarnego wsparcia wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań, które w odpowiednio wczesnej fazie zdiagnozują pojawiające się trudności i podejmą stosowne działania celem skutecznego wsparcia dziecka i rodziny.

Działania jakie zostały ujęte w "Programie Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2018-2021" mają wspierać rodziny borykające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i stwarzać rodzinie możliwości do samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co w przyszłości skutkuje szansą na prawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku i wykorzystanie potencjału jaki posiada.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIŁSKIEJ
iżc. Barbara Michalska